

Revisionsnotat – juni 2024

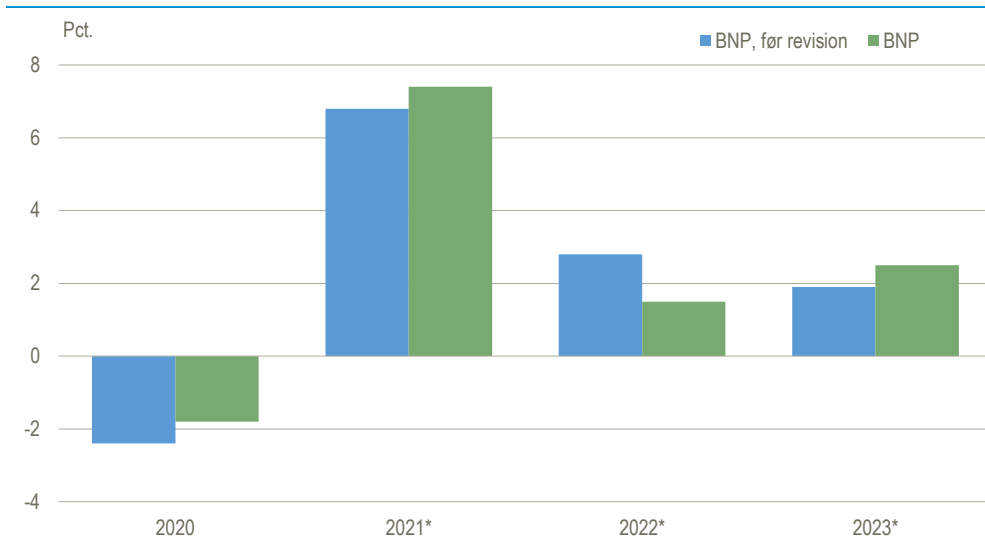
Baggrund

I dette notat illustreres og beskrives den seneste opgørelse af nationalregnskabstallene for årene 2020-2023. I denne offentliggørelse er nationalregnskabet tilbage til 1966 hovedrevideret i overensstemmelse med den fælles europæiske revisionspolitik for makroøkonomiske statistikker, HERP. Hovedrevisionen ændrer ikke væsentligt ved det overordnede billede af økonomien, idet der dog er sket ændringer på mere detaljeret niveau. Resultatet af hovedrevisionen for perioden 1966-2019 er beskrevet i dette [notat](#).

Overordnede resultater

I 2020 er BNP-væksten beregnet til -1,8 pct., hvilket er 0,6 procentpoint højere end i den seneste opgørelse. Opgørelsen af nationalregnskabet for 2020 er endelig. I 2021 er BNP-væksten beregnet til 7,4 pct., hvilket er 0,6 procentpoint højere end i den seneste opgørelse. I 2022 er BNP-væksten beregnet til 1,5 pct., hvilket er 1,2 procentpoint lavere end i den seneste opgørelse. I 2023 er BNP-væksten beregnet til 2,5 pct., hvilket er 0,6 procentpoint højere end i den seneste opgørelse. Tallene for 2020, 2021 og 2022 er senest beregnet i juni 2023, mens tallene for 2023 senest er opgjort i marts 2024. Samlet set betyder revisionerne, at den samlede vækst for årene 2020-2023 revideres op fra 9,2 pct. til 9,8 pct.

Figur 1. Vækst i BNP, før og efter revision

Branchernes bruttoværditilvækst og revisioner i vækstbidrag

Tabel 1. Branchernes bruttoværditilvækst i løbende priser og bidrag til vækst i BNP

	Bruttoværditilvækst			
	2020	2021*	2022*	2023*
	Løbende priser mia. kr.			
A Landbrug, skovbrug og fiskeri	31	25	22	21
B Råstofindvinding	7	10	26	28
C Industri	299	327	365	448
D_E Forsyningsvirksomhed	40	51	77	57
F Bygge og anlæg	109	120	124	127
G_I Handel og transport mv.	409	508	652	500
J Information og kommunikation	99	109	113	122
K Finansiering og forsikring	107	114	117	136
LA Ejendomshandel og udlejning af erhvervsejendomme	58	59	61	61
LB Boliger	173	175	181	187
M_N Erhvervsservice	192	219	229	241
O_Q Offentlig administration, undervisning og sundhed	433	457	468	482
R_S Kultur, fritid og anden service	64	65	72	79
	Bidrag til vækst i BNP			
	Procentpoint			
A Landbrug, skovbrug og fiskeri	0,0	0,1	0,0	0,0
B Råstofindvinding	-0,2	0,0	0,0	0,0
C Industri	-0,9	2,0	1,1	1,5
D_E Forsyningsvirksomhed	-0,1	0,1	0,1	0,5
F Bygge og anlæg	0,0	0,3	0,1	0,2
G_I Handel og transport mv.	-0,2	1,0	0,6	0,5
J Information og kommunikation	0,2	0,5	0,2	0,1
K Finansiering og forsikring	0,3	0,1	-0,5	-0,3
LA Ejendomshandel og udlejning af erhvervsejendomme	0,0	0,2	-0,2	0,0
LB Boliger	0,0	0,1	0,2	0,1
M_N Erhvervsservice	-0,2	1,0	0,2	-0,1
O_Q Offentlig administration, undervisning og sundhed	-0,7	0,8	-0,2	0,0
R_S Kultur, fritid og anden service	-0,2	0,1	0,4	0,1

I 2020 er det primært industrien og offentlig administration, undervisning og sundhed der bidrager negativt til væksten, mens finansiering og forsikring omvendt trækker væksten op. I forhold til den seneste version er det særligt revisionerne i engros-handlen, der bidrager til en højere vækst, mens industriens vækstbidrag er revideret ned.

Det er særligt industrien der driver væksten i 2021, hvor bidraget er 2,0 pct. og medicinalindustrien alene står for 0,6 pct. Derudover bidrager handel og transport mv. med 1,0 pct., hvilket dog er 0,5 procentpoint lavere end i den seneste beregning, hvilket især skyldes en nedjustering i søtransportens reale mængdeudvikling. Også erhvervsservice stod for en pæn udvikling, der er bredt funderet i fremgange i de underliggende brancher.

Den største drivkraft i den danske økonomi er industrien og særligt medicinalindustrien, hvor sidstnævnte alene bidrager betydeligt til BNP-væksten i årene 2022 og 2023 med vækstbidrag på hhv. 1,4 og 1,2 procentpoint. I forhold til seneste offentliggørelse er beregningen af medicinalbranchen revideret væsentligt på to områder: Prisudviklingen for produktionen afspejler nu bedre prisudviklingen på de underliggende medicinalvarer, så der fås mere retvisende tal for branchens vækst korrigeret for prisudvikling. Dette har hævet prisudviklingen og haft en negativ indvirkning på branchens vækstbidrag. Derudover har indarbejdelse af regnskabsstatistik for 2022 gjort beregningen af forbrug i produktionen mere præcis. Dette har medført en opjustering af bruttoværditilvæksten i medicinalbranchen, hvilket omvendt har påvirket branchens vækstbidrag positivt og dæmpet den negative indvirkning fra revisionen af priserne. I forhold til den seneste

offentliggørelse er medicinalbranchens vækstbidrag i 2022 og 2023 revideret ned med hhv. 0,5 og 0,6 procentpoint.

Forsyningsvirksomhederne har også for perioden 2021-2023 pæne bidrag til BNP-væksten. I forhold til den seneste beregning, er der i denne version foretaget en række forbedringer: Der er indarbejdet nye regnskabsoplysninger om forsyningsvirksomheder, prissætning af energivarer og behandling af transitgas, der har betydning for opgørelsen af import og eksport af naturgas. For forsyningsvirksomhederne betyder dette, at branchens vækstbidrag for 2022 og 2023 er højere end hidtil beregnet. Engroshandelsbranchen har relativt store positive bidrag til BNP-væksten i 2020 og 2021, hvor branchen bidrager med 0,8 og 0,4 procentpoint til BNP-væksten, mens bidragene omvendt er negative i 2022 og 2023, hvor de var -0,6 og -0,4 procentpoint.

I 2022 er der desuden et betydeligt bidrag fra kultur, fritid og anden service, som primært er en konsekvens af den fulde genåbning af økonomien efter COVID-19. Finansiering og forsikring bidrager negativt til væksten i både 2022 og 2023. Dette skal ses i lyset af, at realvæksten i penge- og realkreditinstitutter beregnes ud fra det samlede ind- og udlån korrigeret for forbrugerprisinflationen. Et uændret nominelt niveau af ind- og udlån kombineret med inflation i forbrugerpriserne vil således medføre et reelt fald i produktionsværdien med denne beregningsmetode.

Udvikling og revisioner i forsyningsbalancen

Table 2. Forsyningsbalance, løbende priser, vækstrater og vækstbidrag

	2020	2021*	2022*	2023*
	Løbende priser, mia. kr.			
Bruttonationalprodukt	2.327	2.568	2.844	2.805
Import af varer	681	824	1.005	921
Import af tjenester	468	526	730	756
Eksport af varer	781	887	1.056	1.106
Eksport af tjenester	500	623	951	800
Husholdningernes forbrug	1.056	1.153	1.208	1.259
Forbrug i NPISH	34	34	38	40
Offentligt forbrug	576	614	625	636
Investeringer, boliger	136	160	164	156
Investeringer, andre bygninger og anlæg	119	132	157	166
Investeringer, maskiner og transportmidler	116	133	138	129
Investeringer, intellektuelle rettigheder	145	154	191	182
Lager mv.	13	28	53	7
	Vækst, pct.			
Bruttonationalprodukt	-1,8	7,4	1,5	2,5
Import af varer	0,4	12,6	-0,8	-4,2
Import af tjenester	-9,9	4,9	12,5	14,7
Eksport af varer	-2,0	11,8	5,6	5,5
Eksport af tjenester	-12,6	4,2	9,5	15,9
Husholdningernes forbrug	-1,3	7,0	-2,3	1,3
Forbrug i NPISH	0,4	0,7	5,8	2,8
Offentligt forbrug	-1,9	4,9	-2,5	0,2
Investeringer, boliger	13,9	14,7	-7,5	-12,4
Investeringer, andre bygninger og anlæg	2,3	5,0	8,1	3,6
Investeringer, maskiner og transportmidler	-11,4	14,9	-6,1	-9,8
Investeringer, intellektuelle rettigheder	13,1	5,0	16,6	-7,9
Lager mv.	-	-	-	-
	Bidrag til BNP-vækst, procentpoint			
Bruttonationalprodukt	-1,8	7,4	1,5	2,5
Import af varer	-0,1	-3,7	0,3	1,5
Import af tjenester	2,2	-1,0	-2,6	-3,8
Eksport af varer	-0,7	4,0	1,9	2,1
Eksport af tjenester	-3,1	0,9	2,3	5,3
Husholdningernes forbrug	-0,6	3,2	-1,0	0,6
Forbrug i NPISH	0,0	0,0	0,1	0,0
Offentligt forbrug	-0,5	1,2	-0,6	0,0
Investeringer, boliger	0,7	0,9	-0,5	-0,7
Investeringer, andre bygninger og anlæg	0,1	0,3	0,4	0,2
Investeringer, maskiner og transportmidler	-0,6	0,7	-0,3	-0,5
Investeringer, intellektuelle rettigheder	0,7	0,3	1,0	-0,5
Lager mv.	0,0	0,6	0,6	-1,7

I 2020 er det i særlig grad eksporten der bidrager til nedgangen i efterspørgslen hvor det især er tjenesteeksporten der med et fald på hele 12,6 pct. trækker ned. Også husholdningernes forbrug trækker ned med et fald på 1,3 pct. På den anden side bidrager fremgangen i faste bruttoinvesteringer positivt til BNP-væksten.

I 2021 er det særligt husholdningernes forbrug, der stiger med 7 pct., og de faste bruttoinvesteringer, der stiger med 12,3 pct., der bidrager til stigningen i efterspørgslen. Det offentlige forbrug stiger med 4,9 pct. og bidrager dermed også til denne stigning. Der er også pæne stigninger i importen og eksporten. I 2021 vokser det offentlige forbrug markant, hvilket især skyldes omstændighederne omkring COVID-19. Årsagen til den store stigning i det markedsmæssige offentlige forbrug, er den private testaktivitet, der siden seneste nationalregnskabsberegning er omklassificeret fra at være forbrug i produktionen i offentlig forvaltning og service til at være sociale ydelser i naturalier. Der er i 2021 en relativt stor fremgang i faste

bruttoinvesteringer. Den store fremgang bidrager ligeledes markant udviklingen i efterspørgslen.

Udviklingen i nettoeksporten bidrager også positivt til efterspørgslen, hvor det særligt er den store eksport af medicinalvarer der vægter tungt. I den tidligere udgave af nationalregnskabet var vækstbidraget fra nettoeksporten beregnet til at være højere, men særligt revisionerne i medicinalvarernes prisindeks har trukket bidraget ned. Det offentlige forbrug falder realt med -2,5 pct., hvilket primært skyldes fald i aktiviteten i sundhedsvæsenet efter COVID-19-pandemien i starten af 2022 i mindre grad påvirkede det danske samfund. Husholdningerne har brugt 4,9 pct. flere penge på forbrug, men med prisstigninger på 7,1 pct., er husholdningernes reale forbrug faldet med -2,1 pct. Til trods for det høje niveau for investeringerne i 2021, ses der stadig en stigning i de faste bruttoinvesteringer på 2,8 pct. i 2022.

Eksporten er som i 2022 en stor bidragsyder til væksten i efterspørgslen, som dog i denne beregning er mindre end seneste opgørelse, bl.a. som følge af det genberegnete prisindeks for medicinalvarer. Husholdningernes forbrug stiger ligeledes pænt med 1,3 pct., hvilket er en smule højere end i den seneste beregning. Der er kun sket en mindre udvikling i det offentlige forbrug.

Tabel 3. Revisioner til forsyningsbalance, løbende priser, vækstrater og vækstbidrag. 2020-2023

	2020	2021*	2022*	2023*
	Løbende priser, mia. kr.			
Bruttonationalprodukt	6	17	13	20
Import af varer	5	11	17	-23
Import af tjenester	16	13	50	45
Eksport af varer	-2	1	6	-27
Eksport af tjenester	3	12	18	12
Husholdningernes forbrug	16	32	19	23
Forbrug i NPISH	0	0	2	2
Offentligt forbrug	2	1	8	6
Investeringer, boliger	3	9	16	15
Investeringer, andre bygninger og anlæg	-2	-5	10	14
Investeringer, maskiner og transportmidler	-6	-6	-7	-14
Investeringer, intellektuelle rettigheder	6	16	14	12
Lager mv.	5	-20	-7	0
	Vækst, pct.			
Bruttonationalprodukt	0,6	0,6	-1,2	0,6
Import af varer	-0,3	1,9	-2,0	-6,9
Import af tjenester	-2,1	-1,1	-2,4	-2,4
Eksport af varer	-1,4	1,4	-1,5	-4,9
Eksport af tjenester	1,4	0,7	-6,8	-1,0
Husholdningernes forbrug	0,1	1,3	-0,7	0,3
Forbrug i NPISH	0,0	1,1	1,7	0,1
Offentligt forbrug	-0,2	0,3	0,3	0,2
Investeringer, boliger	4,8	4,7	1,0	-2,2
Investeringer, andre bygninger og anlæg	1,4	-4,4	6,7	0,6
Investeringer, maskiner og transportmidler	-9,4	5,4	-1,4	-4,9
Investeringer, intellektuelle rettigheder	3,9	6,8	-9,4	-0,6
Lager mv.	-	-	-	-
	Bidrag til BNP-vækst, procentpoint			
Bruttonationalprodukt	0,6	0,6	-1,2	0,6
Import af varer	0,1	-0,6	0,7	2,4
Import af tjenester	0,5	0,2	0,4	0,3
Eksport af varer	-0,5	0,5	-0,6	-1,7
Eksport af tjenester	0,3	0,2	-1,6	-0,3
Husholdningernes forbrug	0,1	0,7	-0,3	0,2
Forbrug i NPISH	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentligt forbrug	-0,1	0,1	0,1	0,0
Investeringer, boliger	0,2	0,3	0,0	-0,2
Investeringer, andre bygninger og anlæg	0,1	-0,2	0,3	0,0
Investeringer, maskiner og transportmidler	-0,5	0,2	0,0	-0,3
Investeringer, intellektuelle rettigheder	0,2	0,4	-0,4	0,0
Lager mv.	0,1	-1,2	0,2	0,1

Kvalitetsforbedringer og metode

I denne version af nationalregnskabet er tallene for 2020 opgjort endeligt i detaljerede produktbalancer og indarbejdelse af endeligt kildemateriale. Som noget nyt, har Danmarks Statistik udviklet en ny version produktbalancesystemet som er brugt i beregningen af 2021 og 2022. Det nye system har færre detaljer end det der bruges til det endelige og ikke alle kilder foreligger i en endelig version. Men det giver alligevel en bedre kvalitet, da det gør det muligt systematisk at sammenstille og konfrontere kilder på et mere detaljeret niveau. Desuden giver den nye metode mulighed for en mere præcis deflatering, da dette gøres på produktniveau. Hidtil er foreløbige årlige nationalregnskaber beregnet i et system med samme detaljeringsniveau som til kvartalsberegningerne, der i højere grad bygger på fremskrivninger, flere metodiske antagelser og mere overordnet afstemning.

Pålidelighed

For at belyse, hvor godt de foreløbige regnskaber rammer de endelige, er afvigelse mellem BNP-væksten i de endelige og de foreløbige tal beregnet. Som mål for afvigelse er benyttet vækstraten (i faste priser) i de endelige regnskaber fra trukket vækstraten i de foreløbige regnskaber.

De væsentligste årsager til afvigelse er dels metodemæssige forskelle, dels forskelle i datagrundlaget begrundet i ønsket om en kort produktionstid for de foreløbige opgørelser. Således anvendes i de foreløbige opgørelser mere summariske beregningsmetoder end i de endelige, ligesom de foreløbige regnskaber udarbejdes på et mindre detaljeret niveau end de endelige.

Hvad angår datagrundlaget benyttes i de foreløbige regnskaber ofte primærstatistiske oplysninger før disse er endeligt færdigreviderede, og der anvendes indikatorer, som antages at belyse udviklingen i en given størrelse. Hertil kommer, at man ved de foreløbige opgørelser hyppigere er i situationer, hvor der mangler statistisk dækning, og tallene derfor må baseres på antagelser eller skøn.

I nedenstående tabel 4 er vist nogle hovedtal for revisionerne af de årlige vækstrater for perioden 2009-2020. Revisionerne er vist for såvel den første offentliggørelse efter årets udløb (to måneder) som for den offentliggørelse, der finder sted 6 måneder efter årets udløb. Der tages ikke højde for revisioner i vækstrater i forbindelse med hovedrevisioner.

Tabel 4 Revisioner af årlige vækstrater. 2011-2020

	Første offentliggørelse	Offentliggørelse 6 måneder efter årets udløb
	pct.-point	
Gennemsnitlig revision	0,88	0,67
Bias	0,72	0,32
De ti år fordelt efter revisionens numeriske størrelse:	antal år	
0,0 - 0,5 pct. point	2	5
0,5 - 1,0 pct. point	5	2
over 1,0 pct. point	3	3

Kilde: www.statistikbanken.dk/vnan1.